

PHƯƠNG PHÁP LUẬN NGHIÊN CỨU VĂN HÓA BIỂN VÀ KHÁI NIỆM ĐỊA CHÍNH TRỊ*

Vladimir Mazyrin**

Tóm tắt: Trên cơ sở quan điểm của học giả người Nga E. Tereshchenko, tác giả phân tích các nguyên lý mang tính phương pháp luận cơ bản trong nghiên cứu văn hóa biển như một hiện tượng văn hóa và lịch sử. Bài viết miêu tả tổng quát các đặc điểm của văn hóa biển gắn với việc xác định các yếu tố địa lý tự nhiên trong hoạt động của con người. Điều này được đề cập để xem xét văn hóa biển như một hệ thống trọn vẹn với tính logic của chính nó trong quá trình phát triển và thực hiện các chức năng. Hai khái niệm khác nhau là văn hóa biển và văn minh biển cũng được đưa ra so sánh.

Khác với các nền văn minh biển, nơi mà yếu tố chính kiến tạo nên loại hình này là sự phụ thuộc của các quan hệ chính trị, kinh tế, xã hội vào các hoạt động hàng hải; yếu tố chủ đạo trong văn hóa biển là những đặc trưng của sự thích nghi với môi trường địa lý và tự nhiên. Theo cách tiếp cận đối với nền văn minh, khu vực ven biển được coi là những vị trí chiến lược quan trọng đối với nhà nước. Trong khi đó, cách tiếp cận văn hóa dựa trên việc nghiên cứu các khu vực văn hóa và lịch sử đáng chú ý giúp hình thành nên văn hóa biển đặc trưng. Những đặc tính chung để phân loại nó đi sâu vào việc xem xét xác định các yếu tố địa lý tự nhiên gắn với biển trong các hoạt động của con người; xác định điểm đặc trưng trong các điều kiện tự nhiên biển để phát triển các phương thức hiệu quả nhất phục vụ cho việc thích nghi và sinh tồn; sự hình thành các môi trường thông thường và chuyên biệt của văn hóa kết nối với biển.

Từ khóa: Văn hóa biển, văn minh biển, văn minh lục địa, địa chính trị, chiến lược văn minh biển.

Vladimir Mazyrin: *Methodology of research on marine culture and the concept of geopolitics*

Based on the views of Tereshchenko, E., a Russian scholar, the author analyzes the key principles used as the methodology in research on marine culture as a cultural and historical phenomenon. The article provides a general description of the characteristics of the marine culture associated with the natural geographical factors in human activities. Thus, marine culture is considered as a complete system with its own logic in the process of developing and performing functions. Marine culture and marine civilization are also distinguished as two different concepts.

While the principal founding element of the marine civilization is the dependence of political, economic and social relations on maritime activities, the dominant element of the marine culture is the characteristics of adaptation to the geographical and natural environment. From the civilization approach, coastal areas are considered strategically important areas of a state.

Meanwhile, from the cultural approach, a focus is given on research on notable cultural and historical areas which contribute to the formation of the characteristics of the marine culture. The general attributes used for typology identify the natural geographical factors associated with the sea in human activities, the unique features of the marine natural conditions to develop the most effective methods for adaptation and survival, the formation of an environment in general and a specialized cultural environments connected with the sea.

Keywords: Marine culture, marine civilization, continental civilization, geopolitics, strategy for marine civilization..